

کتابخانه

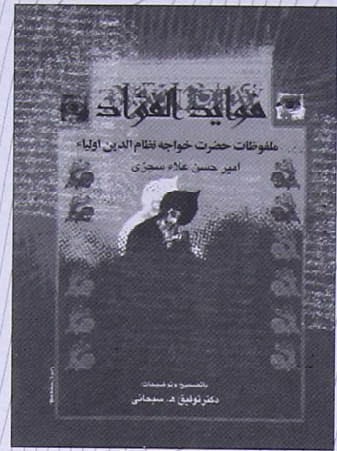
- ۱۰۷ < فواید الفؤاد / امیر حسن علاء سجزی ◦ یتیم / میر احمد لومانی <
۱۰۸ < خوانش متن / یعقوب یسنا <
۱۰۹ < بلاغت، بدیع و بیان / «حسن انوری» و «یوسف عالی عباس آباد» ◦ جاری تر از همیشه / عبدالغفور آرزو <
۱۱۰ < شاه شمشاد قدان / سیدسکندر حسینی ◦ سجدۀ ناکهانی رویا / حسن زاهدی <
۱۱۱ < واژگان بازنده / تقی خاوری ◦ بوسه بر گلوی نی / سیدسکندر حسینی <

فواید الفواد

این کتاب گران سنگ، ملفوظات حضرت «خواجه نظام الدین اولیاء» است که «امیر حسن علاء سجزی» آن را به کتابت آورده است. تصحیح و توضیحات این کتاب وزین به خامه دکتر توفیق ه. سبحانی و پشتی آرایه باسم الرسام آراسته شده است.

موضوع این کتاب بازگفت احوال صوفیه، به ویژه طریقت چشتیه است. در پیش گفتار آن آورده اند که: «مقصد غایی مشایخ چشتیه ایجاد محبت ذات باری در دل انسان‌ها بود. آنان اعتقاد داشتند که کمال زندگی انسان آنگاه میسر و فراهم می‌شود که انسان به رب وابستگی داشته باشد و به سنت الله احترام بگذارد.»

همچنین آمده است: «سماع مسئله‌ای است که از دیرباز میان صوفیه و علما درباره آن اختلاف است. بعضی از فرق صوفیه آن را برای ارتقای روحانی لازم دانسته‌اند و بعضی از علما هم آن را صراحتاً حرام اعلام کرده‌اند و برخی دیگر جانب احتیاط را رعایت کرده و گفته‌اند که «نه انکار می‌کنم، نه این کار می‌کنم.» انتشارات عرفان این کتاب را با شمار دوهزار نسخه روانه بازار علاقه‌مندان کرده و شمار صفحات این گنجینه به سیصد و پنجاه می‌رسد.

یتیم

یتیم نام رمانی است از میراحمد لومانی که از سوی انتشارات سیمرغ در سال ۱۳۹۳ به چاپ رسیده است. شمار این کتاب به یک هزار نسخه می‌رسد و قیمت ۳۰۰ افغانی را بر پیشانی خود دارد.

ماجرای این رمان در بیست و یک بخش اتفاق می‌افتد. مقدمه‌ای دارد به قلم نویسنده که در آن، هدف لومانی از نوشتن این اثر را در بر می‌گیرد: «من در حد توان کوشش کرده‌ام تا شمه‌ای از دریای بیکران رنج انسان‌های عصر و زمان خویش را بازگو کرده و نقاب از چهره جامعه خشن و خشونت‌های تحمیل شده بر انسان‌های این دیار بردارم. انسان‌هایی که من و زندگی من نیز جزئی از دنیای تلخ زندگی آنها به حساب می‌آییم.»

رمان یتیم، نثری روان و توصیفاتی زیبا دارد. از عناصر داستان خوب استفاده کرده است. گفتگوهای شخصیت‌ها طبیعی و خواندنی هستند. شاید مشکل اساسی این اثر، شعاردگی آن باشد که در جای جای داستان ایدئولوژی ذهن نویسنده را بازتاب می‌دهد. برای نمونه به آخرین سطرهای این رمان نظری می‌افکنیم: «برای اعمار یک جامعه عاری از ستم، بنیاد و ریشه‌ها را باید تغییر داد، نی حاکم را. «ظاهر رفت و داود آمد» که درد توده‌ها را درمان نمی‌کند.»

این اثر در ۲۰۳ صفحه جای گرفته است. ویرایش، صفحه‌آرایی و گرافیک آن را «یاسمن گرافیک» به انجام رسانده است.

معرفی کتاب «خوانش متن» اثر یعقوب یسنا

شمس زرتشت

کتاب «خوانش متن» پنجمین کتاب است که از یعقوب یسنا نشر می‌شود. یعقوب یسنا با نوشتن متداوم در یک دهه، توجه همگان را به خود به عنوان یک نویسنده و نظریه‌پرداز جدی جلب کرده است. دو کتاب یسنا، پژوهش است درباره شاهنامه، اوستا و اساطیر.

با نشر کتاب «اهریمن»، تصور بر این بود که یعقوب یسنا یک اسطوره‌شناس است و فقط در همین عرصه، دریافت‌های معرفتی‌اش خواهد بود که رسانه‌ها هم از ایشان به عنوان اسطوره‌شناس نام می‌گرفتند. با نشر کتاب «دانی‌های ممکن متن»، یعقوب یسنا با بلندپروازی خاص، وارد معرفت غیر از اسطوره‌شناسی نیز شد که این معرفت، نظریه‌پردازی پساساختارگرایانه در حوزه زبان، متن، نقد و تأویل متن بود. دانی‌های ممکن متن، نظریه‌پردازی خلاق درباره متن بود که جایگاه یعقوب یسنا را فراتر از پژوهشگر و به عنوان یک نظریه‌پرداز نیز مشخص کرد.

یسنا، شعر و داستان کوتاه هم نوشته است که شعرهایش به نام «من و معشوق و ماقبل تاریخ» نشر شده است. چند داستان کوتاه نیز در وبلاگ «گیلگمیش» که وبلاگ یسنا است، خوانده‌ام. کارهای پژوهشی و نظریه‌پردازی یسنا باعث شده که همه به او به عنوان یک منتقد و پژوهشگر ببینند تا یک شاعر و داستان‌نویس؛ در حالی که شعرها و داستان‌هایش شاخصه و اهمیت ادبی خودش را دارد.

«خوانش متن» در شش قسمت تدوین شده است که قسمت نخست درباره هستی‌شناسی نقد و درباره هستی‌شناسی نمونه‌های نقد عملی که در کتاب ارائه شده، می‌باشد. این قسمت در واقعیت امر از نظر معرفتی نزدیک به آرای است که در دانی‌های ممکن متن مطرح شده است؛ و با همان آرا به هستی‌شناسی شعر معاصر و سنتی، و به هستی‌شناسی رمان و شعر، در کل به متن ادبی پرداخته است.

پنج قسمت دیگر، شامل نمونه‌هایی از نقد عملی است که نویسنده، از متن به گفته خودش «خوانش» ارائه کرده است. قسمت دوم، خوانش از شعر است. در این قسمت، از هفده متن شعری یا از هفده کار ادبی شاعران، خوانش ارائه شده که این شاعران شامل شاعران ایرانی و افغانستانی می‌شود. با آنکه در این قسمت، اکثراً شعرهای معاصر، خوانده شده است؛ از سه متن کلاسیک فارسی نیز خوانش ارائه شده که شاهنامه فردوسی، نی‌نامه متنوی و رباعی‌های خیام است. خوانش از متن کلاسیک با چشم‌انداز معاصر و با تأویل معاصر ارائه شده که این خوانش‌ها خیلی قابل تأمل است؛ زیرا نویسنده هم در خوانش از شاهنامه، هم از رباعی‌های خیام و هم از نی‌نامه، ادعای معرفتی خاص دارد که قبل از این خوانش‌ها چنین ادعای معرفتی درباره این متن‌های کلاسیک فارسی وجود نداشته است. به خصوص درباره نی‌نامه متنوی.

معرفی درباره این متن‌های کلاسیک فارسی وجود نداشته است. به خصوص درباره نی‌نامه متنوی. قسمت سوم به احساس عاشقانه در شعر عاشقانه شرق باستان پرداخته و خوانش از شعرهای عاشقانه شرق باستان ارائه شده که بخشی از این شعرها توسط «ازرا پاوند» جمع‌آوری شده و توسط عباس صفاری ترجمه شده؛ بخشی دیگر از این شعرها، جمع‌آوری و ترجمه عباس صفاری است از شعر عاشقانه سانسکریت. خوانش این قسمت در واقع، چشم‌انداز گشوده به سوی عشق در تصور انسان سه هزار سال پیش از امروز است.

قسمت چهارم نمونه‌های نقد عملی یا به گفته یسنا «خوانش» از داستان است که از هفت داستان معاصر افغانستانی و ایرانی خوانش ارائه شده است که این خوانش‌ها با نگاه پساساختارگرایانه و پسامدرنیستی از متن داستانی است.

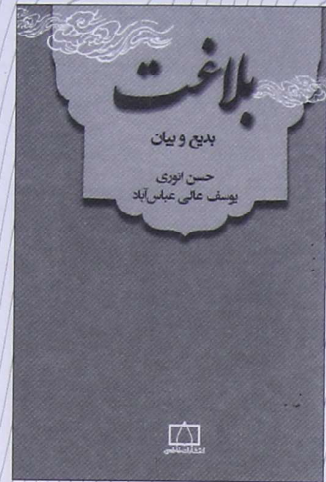
قسمت پنجم به خوانش از فیلم و تاریخ به عنوان متن پرداخته است که این‌گونه خوانش می‌تواند انقلابی به نظر برسد؛ زیرا نویسنده با چنین خوانشی، مرز بین متن ادبی و فیلم و تاریخ را شکستانده است و به تاریخ و فیلم نیز نگاه و معرفت متنی داشته است. در این قسمت از کار دو شخصیت معاصر، تاریخ‌نویس و دایرکتور، ثریا پها و صحرا کریمی، خوانش ارائه شده است.

قسمت ششم از زندگی و خویشتن همچون متن خوانش ارائه کرده است؛ در این خوانش نویسنده نقبی زده است از زندگی به متن و از متن به زندگی. خویشتن را همچون متن در نظر گرفته است که از نشانه‌ها ساخته شده است؛ اما این نشانه‌ها گاهی مدلول و دال دارد و گاهی از دال و مدلول تهی‌اند.

این کتاب، شاید نخستین کتابی است که از متن فارسی جدای از جغرافیای سیاسی خوانش ارائه کرده است. مهم این‌که در این کتاب از شعر و متن زنان نیز خوانش ارائه شده است. آن هم با چشم‌انداز معرفتی خاص و کثرت‌گرایانه که چنین کاری در نقد ادبی ما نمونه نداشته است.

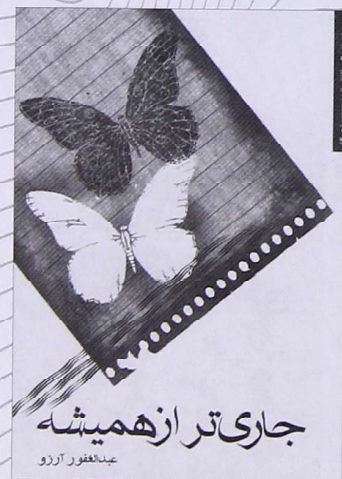
خوانش‌های یعقوب یسنا از متن، نقدهای سراسر است و مستقیم نیست. خوانش‌های یسنا از متن، خاص خودش است که خود این خوانش‌ها نیز اهمیت و جنبه‌متنی دارند و جدای از متن‌های نقدشده و خوانش‌شده، می‌تواند به عنوان متن خودبسنده و مستقل نیز خوانده شود. این ویژگی خوانش، امکانی می‌شود که خوانش‌ها در ضمن ارائه معرفت از متن، نیز به عنوان معرفت، ماندگار شوند.

بلاغت: بدیع و بیان

«بلاغت: بدیع و بیان» کتابی است به غایت آموزنده برای کسانی که به فنون سرایش و فهم شعر علاقه دارند. از آن بالاتر می‌توان گفت که «حسن انوری» و «یوسف عالی عباس‌آباد» محتویات این کتاب را برای شاعران کلاسیک‌سرا و محققین در عرصه شعر کلاسیک و مهارت‌های وابسته به آن طراحی کرده‌اند. ویراستار ادبی این کار مشترک، حسن ذوالفقاری است و ناشر کتاب مذکور انتشارات فاطمی است که اثر گران‌سنگ حاضر را در دوهزار نخسه به دست نشر سپرده است. حسن انوری عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی است که این عضویت، جایگاه کتاب حاضر را به عنوان یک اثر علمی و معتبر بالا می‌برد. تهیه و استفاده از این کتاب به دانشجویان رشته ادبیات فارسی و شاعران کلاسیک‌سرا پیشنهاد می‌شود. کتاب‌فروشی عرفان در کابل، نمایندگی فروش این اثر در افغانستان است.

جاری تر از همیشه

عبدالغفور آرزو نویسنده پرکاری است که در عرصه شعر و تحقیقات ادبی آثار قابل توجهی را به ادبیات کشور تقدیم کرده است. کتاب «جاری تر از همیشه» در برگرفته شعرهای وی در قالب‌های نو و سنتی است. این کتاب در ۲۵۰ صفحه از طرف انتشارات عرفان در سال ۱۳۹۳ در تهران به چاپ رسیده است. خواندن این کتاب نه تنها برای درک ادبی دارای اهمیت است، بلکه می‌توان تجربه‌های شاعری را مشاهده کرد که در آن متعهد به تفکر و علم ادب است. خواندن این کتاب را به دوستان شاعر و منتقد پیشنهاد می‌کنیم. پیشاپیش از تلاش‌های این شاعر - نویسنده صمیمانه تشکر می‌کنیم.

شاه شمشادقدان

تهیه‌گریده شعر از شاعران کشور، سنتی است که بیشتر در گذشته یعنی ده بیست سال قبل دارای اهمیت بود. این نوع نگاه امروزه به دلیل وجود امکانات مناسب در عرصه چاپ و نشر و برآمدن هزاران جلد کتاب در عرصه‌های مختلف مخصوصاً ادبیات اهمیت خود را از دست داده است. اما کتاب «شاه شمشادقدان» در دایره این نقد قرار نمی‌گیرد. این مجموعه نتیجه تلاش‌های سیدسکندر حسینی شاعر جوان کشور است. وی با هدف گردآوری آثار مرتبط با موضوع مهدویت به سراغ این‌گزیده رفته است. این امر در نوع خودش می‌تواند برای مخاطبان ادبیات و شعر جالب باشد؛ زیرا به راحتی می‌توانند بر اساس موضوع مورد نظر، شعرهای مرتبط را به خوانش گرفته و از آن بهره‌مند شوند.

این کتاب از طرف انتشارات حلقه پردیس در دو هزار جلد، با طرح جلد آقای وحید عباسی در سال جاری در کابل از چاپ برآمده است. این اتفاق فرخنده را به شاعران و جامعه ادبی کشور تبریک می‌گوییم.

سجده ناگهان رویا

انتشارات عرفان در سال جای به چاپ مجموعه شعرهای متفاوتی روی آورده است. این رویداد نقش مهمی در شناسایی چهره‌های ادبی جوان در دیار مهاجرت داشته و دارد. «سجده ناگهان رویا» مجموعه شعر جناب حسن زاهدی است که در هفتاد و دو صفحه با سه هزار نسخه از طرف این ناشر به چاپ رسیده است. مقدمه مفصلی بر این کتاب نوشته شده که امضا و نام شاعر مطرح کشور، قنبرعلی تابش را با خود دارد. صفحه‌آرایی این کتاب را محمدکاظم کاظمی و ویراستاری‌اش را غلامرضا ابراهیمی انجام داده است. این اولین مجموعه از آقای زاهدی است که به نشر می‌رسد، و ما امیدواریم در سال‌های پیش رو، شعرهای بیشتری از ایشان در کتاب‌های تازه‌شان بخوانیم.

واژگان بازنده

جریان‌های جدی شعر نو در ایران با سبک‌ها و نام‌های متفاوتی گره خورده است. «تقی خاوری» یکی از نام‌های آشنا در این عرصه است. آقای خاوری علاوه بر فضای ادبی ایران، در افغانستان نیز نامی آشنا است. بسیاری از محققین حوزه تاریخ و قوم‌شناسی با نام ایشان آشنا و از کتاب‌های این نویسنده بهره برده‌اند. «واژگان بازنده» آخرین مجموعه شعر ایشان است که از طرف انتشارات عرفان در سال ۱۳۹۳ به چاپ رسیده است. این کتاب بخش مهم و عمده‌ای از شعرهای واپسین شاعر را در بر می‌گیرد. مقدمه‌ای با عنوان «وزن طبیعی در شعر» از طرف نویسنده در ابتدای کتاب آمده است. این امر شاید بیانگر نگاه شاعر به فرمی است که پس از سال‌ها بدان دست یازیده است. به هر صورت، خواندن این کتاب را به علاقه‌مندان شعر و مخصوصاً شعر نو پیشنهاد می‌کنیم. همچنین برای شاعر و ناشر این کتاب موفقیت‌های بیشتری را آرزو مندیم.

بوسه بر گلوی نی

«بوسه بر گلوی نی» عنوان کتابی است که با تلاش سیدسکندر حسینی جمع‌آوری شده است. این کتاب با موضوعیت شعر عاشورایی معاصر افغانستان به گردآوری شعرهای مرتبط با این موضوع پرداخته است. بیشتر نام‌های آمده در این مجموعه شاعران جوانی‌اند که در داخل و خارج از افغانستان در طول این سال‌ها به شعر روی آورده‌اند. از این منظر این مجموعه تازگی و حلاوت خود را دارد. این کتاب از طرف انتشارات سورۀ مهر و با مساعدت و همکاری دفتر ادبیات فارسی‌زبانان منتشر شده است. ویراستاری این مجموعه را خانم معصومه محمدی و صفحه‌آرایی آن را محمدکاظم کاظمی به انجام رسانده‌اند. این کتاب می‌تواند منبع مناسبی برای شاعران و علاقه‌مندان شعر عاشورایی به حساب آید.

